నిర్మోహదర్పణం

"ఆ చిన్న పారాగ్రాఫ్ తీసేస్తే ఏమిటిట వచ్చిన ముప్పు?!"

కాలమ్స్ లెక్కకూ, ఎడిటోరియల్ తెలివితేటలకూ అలవాటు పడిన జనార్దన్ ప్రశ్నించాడు విశ్వాన్ని.

తలకాయ ఎత్తి చూశాడు విశ్వం. అది మామూలు చూపుకాదు. ఆ దృక్కు చాలా స్పష్టంగా వుంది. అర్థం చేసుకోనందుకు బాధకన్న, ఆ నిర్లక్ష్యం చూసి బాధతో పడే కోత వుంది... దుఃఖం వుంది. అది మాత్రం శబ్దాలకు అర్థం అయ్యే విషయం కాదు.

మాట్లాడకుండా చూపు తిప్పుకున్నాడు జనార్దన్. అంత "తడి" తెలియని మనసు కాదు అతనిది. అదే అయ్యుంటే ఇన్ని బాధలున్న ఈ ఎడిటోరియల్ ఉద్యోగమే అక్కర్లేదు బ్రతకడానికి. కానీ, "కొలతలలో ఇమిడిపోయి సుఖంగా బ్రతికే జీవితంలోకి అనవసరమైన ధోరణులు చొప్పించుకుని ఎందుకు బాధపడడం?" అనే అతను, ఈ దేశంలో పేరుకుపోయిన మేధావి వర్గానికి ప్రతీక.

ఒక మహా రచయిత తెలియచెప్పినట్లు ఈ దేశంలో మంచివారు, బుద్ధిమంతులు, కరుణాజీవులు–వీరందరూ మామూలు మనుష్యులుగా పుట్టిపోతారు. వారు ఏదైనా చెయ్యాలనుకున్నా వారి ఆలోచనలు ఆచరణలో పెట్టలేని స్థితిలో, ఉద్యోగాల్లో వుంటారు. మేధావులు ఉన్నతస్థానంలో వుంటే అధికారులూ వీరందరూ సినిక్స్ నిజాయితీ మీద నమ్మకం లేనివారు. సత్ప్రవర్తనమీద, ధర్మంమీద ఏదో పలచటి అభిప్రాయం కలిగినవారు అవుతున్నారు. అందువల్ల వీరు దేశానికీ, వర్తమానానికీ ఉపయోగపడరు. అందుకే ప్రోగ్రెసివ్ మీటింగ్స్‌లో మేధావి వర్గం వుండేచోట కూడా బొంబాయిలో 'కాంక్రీట్ జంగిల్' లా వుండే స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజ్‌లో అనుభవంలోకి వచ్చే ఏదో ప్రతిష్టంభన, అక్కడ స్వార్థం డామినేట్ చేస్తే, ప్రోగ్రెసివ్ మేధావి వర్గ్‌లో 'అహం' డామినేట్ చేస్తుంది. అందుకే 'రవం' ఎక్కువై, నిశ్శబ్దత పలచబడిపోతుంది. ఊహ నిట్టూరుస్తుంది. తపన తమస్సులోకి జారుకుంటుంది, పక్కనే టైపిస్టు అమ్మాయి వేళ్లు చేసే ఒక వింత చప్పుడు. క్యూటెక్స్ వేసిన వేళ్ళు, నరాలు ఉబ్బిన ముంజేతులూ, ఏదో ఫెమినిటీకి దూరం చేస్తున్నాయి.

"అలౌకికతకు ఇంగ్లీషు అర్థం ఏమిటి సార్?" పొట్టికురచగా, బిగించిన జడతో, పావలా అంత బేసరితో అడుగుతోంది ఒక అమ్మాయి.

"ఇంగ్లీషు అర్థం భగవంతుడెరుగు. అసలు దాని అర్థం నువ్వుకాదు, ఆ

ట్రైపిస్టు కాదు, మీరందరూ ఉన్న వాతావరణం కాదు" అనాలని వుంది విశ్వానికి. ఒళ్ళు మండిపోతోంది.

ఏనాడో చాలా ఉద్వేగాలతో, ఆదర్శాలతో, సౌందర్య విభ్రాంతులతో జర్నలిజం, రచనా వ్యాసంగంలోకి ప్రవేశించిన అతనికి ఏ ఫీల్డ్ వాటి ఉత్పత్తికి కారణమో, అందులో బొత్తిగా అవి తీవ్రతని అర్థమయ్యేటప్పటికి కాలాతీతం అయిపోయింది. అందుకే సినీకవిగా మారిపోయాడు ఇంతకాలం.

ఒక కథా సంపుటి ముందు మాటలో వ్యక్తీకరించినట్టు "రచన కూడా ఒక వ్యాపారం అయ్యాక, ఎవరు ఆర్తితో, ఆర్ద్రతతో మనసా స్పందిస్తారో, ఎవరు స్పందనను నటించి లబ్ధి పొందుతున్నారో తెల్సుకోవడం కష్టం..." ఈ విషయం అర్థం అయిన తరువాత ఈ ముడి పదార్థాల వ్యాపారం ఏమాత్రం నిజాయితీ వున్నవాడికన్నా విసుగు పుట్టిస్తుంది.'

"అందుకే కత్తులకూ, రక్తానికీ, తుపాకీ గుళ్ళకూ ఆర్ద్రత, ప్రేమ, స్పందన మాట్లాడవు కాబట్టి హాయిగా నిజాయితీగా క్రైం సీరియల్ వేసుకుందాం. ఈ తద్దినం ఎవరు పడతారు?" అనే జనార్దన్ మాటలు చాలా కరెక్ట్ అనిపించేది.

అందుకే విశ్వం అతి మామూలు రైటర్‌గా, ఎడిటర్‌గా మారాడు. కానీ, మరీ నైచ్యాన్ని భరించవలసి వచ్చినప్పుడు మనిషిలో లౌక్యానికీ, అవసరానికీ అందమైన భావన బలైపోయినప్పుడు మాత్రం ఏదో అనుభూతుల వంతెన కూలిపోయినట్లు అనిపించేది విశ్వానికి. ఏదో ఉత్తుంగ తరంగంలాంటి అలజడి గుండెల్లో లేచినప్పుడు కృష్ణ ఒడ్డున పిచ్చిగా పెరిగిన బంతిపూల అరణ్యంలో కూర్చుని ఏ చలం మ్యూజింగ్స్, తిలక్ సౌందర్యాక్షరాలో కుప్పగా పోసుకుని ఆ భావనా వీధిలో ఒళ్ళు తెలియకుండా నిద్రపోయేవాడు. కానీ, అది ఏ కొద్దిసేపో... మళ్లీ జీవితం చాలా మామూలుతనం అనే సంకెళ్లు వేసి బందీని చేసి లాక్కుపోయేది.

తన చుట్టుపక్కల వాతావరణంలో ఆలోచనలలో ఏదో ప్రతిష్టంభన, వున్నవాడి కళ్లల్లో కక్కుర్తి, లేనివాడి కళ్లల్లో దేవిరింపు... ఇవన్నీ వాతావరణంలో కలిసిపోయి, ఏదో ఊపిరాడని తనాన్ని కలిగిస్తోన్నాయనిపించేది.

తుప్పల మధ్య, ముళ్ల పొదల మధ్య, తడి, చీదరల మధ్య చీకటి వెలుగుల మధ్య పాకుతూ, ముడగదీసుకుంటూ, వీలైనప్పుడు బారుసాగుతూ, మళ్లీ మెలికలు తిరుగుతూ, ఎవరో తరుముకు వస్తున్నట్లు చరచర గమ్యం లేకుండా సాగుతున్న పసిరిక పాములా వుంది జీవితం.. అని విశ్వం విసుక్కున్నప్పుడల్లా నవ్వి "అసలు ఆలోచిస్తే కదా ఈ బాధంతా" అనేవాడు జనార్దన్.

అటువంటి విశ్వం-

"మనిషి భావనా బలం చాలా బలవత్తరమైనప్పుడు, చుట్టూ పంచభూతాత్మకమైన వాతావరణం యొక్క రాపిడిని, వత్తిడిని జయించి, దాని లయతో లయించినప్పుడు చుట్టూ పరిస్థితిని మార్చుకోగలదు. కొంచెం ఎదిగితే.. ఈ

భావనను అనుభవించవచ్చు. ఎదటివారితో పంచుకోవచ్చు..." అని ఒక కథకు ముగింపు రాసినప్పుడు–

ఏమాత్రం ఆలోచించకుండా, అనుకున్నదానికన్నా కాలం దాటిందని ఆ పారాగ్రాఫ్ కత్తిరించారు జనార్దన్,

అందుకే "కాస్తదానికి ఇంత పట్టుదల ఏమిటి?" అని జనార్దన్ ఆశ్చర్యపోతూ అడిగితే ఎలా చెప్తాడు విశ్వం? ఎంత రాసినా అక్షరాలు ఇముడ్చుకోలేని ఉద్వేగత, భావం పొంగి In between the lines వెలుగుతూ కనిపిస్తాయని, వ్యాఖ్యానించలేమని తెలిసిన విశ్వం ఎలా చెపుతాడు తనలో చలనాన్నీ, మార్పునీ, ఉద్వేగాన్నీ!

అందుకే సహనంగా, మెల్లిగా, జరిగింది చెప్పడం ప్రారంభించాడు:

❀ ❀ ❀

ఒక స్నేహితుడి పుట్టిన రోజుకు మంచి పుస్తకాలు ఇద్దామన్న ప్రయత్నంలో వున్నాడు అతను ఆ రోజు. ఎక్కడా బలివాడ కాంతారావు కానీ, ఇచ్ఛాపురపు జగన్నాథరావుకానీ, బుచ్చిబాబు, చలం కానీ, దొరకలేమోకానీ, కవిత్వం చెప్పడం కూడా కీర్తికందూతి తీరడానికి ఒక మహత్తర ఆయుధమని భావించే డబ్బున్న కుహనా మేధావుల చేత అచ్చొత్తబడి, విపరీతమైన కమీషను ఇవ్వబడ్డ పుస్తకాలు మాత్రం చాలా దర్శనమిచ్చాయి పుస్తకాల షాపులో. కొన్నేళ్ల తరువాత అసలు ఈ మహా రచయితలు ఎవరో తెలియకుండా మరుగు పడిపోయి, ఈ సాహిత్యమే తెలుగు సాహిత్యం అనుకునే స్థితే ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుతూ, బలవంతంగా తెలుగు నుడికారాలు నేర్చుకునే తెలుగు పిల్లలకు గతేమో... అని ఆలోచిస్తూ, విసుక్కుంటూ, ఆఫీసుకు రాగానే, పత్రిక ఓనరుగారికి ఫ్యూచర్‌లో పనికివచ్చే రాజకీయవేత్త కవి అయ్యాడట – వారిని 'ఇంటర్వ్యూ' చెయ్యమని ఆర్డర్! చిర్రెత్తింది విశ్వానికి.

"జీవి వేరు... జీవితం వేరు..." చేతులో గ్లాసుతో, ఖద్దరు బట్టలతో ఉవాచిస్తున్నాడు, ఈ జన్మలో నిజమైన కవికాలేని ఆ రాజకీయవేత్త.

"అవును... జీవి వేరు.. జీవితం వేరు.. రాసుకుంటున్నారా? నేను చెప్పబోయే ఈ కవిత్వంలో మీకు చాలా పాత కవుల ఫెమిలియర్ మాటలు వినబడతాయి.. కానీ, వాటిని నాసొంత సహృదయంతో కవిత్వంగా మారుస్తానన్నమాట. ఆహా, ఏం చెప్తున్నాను? జీవి వేరు... జీవితం వేరు. ఒకటి మనది... మరొకటి మనదా? మనలో వుండేదా? ఆలోచించు అనేతత్వం చెబుతుందన్నమాట నా కవిత్వం..."

అంటూండగానే చిర్రెత్తి–

"అవును... జోలె మనది, ముష్టి మరొకరది... ఆలోచనలు మరొకరివి, అక్షరాల కత్తిరింపులు మాత్రం మనవి.. వేసేవాడికి జోలెమీద క్లెయిం లేదు. ముష్టి తీసుకునేవాడికి మాత్రం జోలెమీదా, ముష్టిమీదా కూడా క్లెయిం" అన్నాడు కచ్చగా. కానీ, విశ్వం రాసిన ఇంటర్వ్యూ విలువ తెలిసిన ఆ లౌక్యుడు "ఎంత గొప్ప

ఉపమానం చెప్పారండి..." అంటుంటే, దుఃఖం వచ్చి ఏదో కారణం చెప్పి బయటపడి చేతులో కాగితాలు చించి కృష్ణలో పడేసి నడుచుకుంటూ పడిపోయాడు ఒడ్డునే.

మొత్తానికి ఆ క్షణంలో ప్రపంచం అంతా చాలా అవకతవకగా, అర్థంకాని ముగ్గులా ఏదో బ్లాకు మర్చిపోయిన క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్‌లా విసుగు పుట్టిస్తోంది అతనికి...

కాస్త దూరంలో ఏటిపాయకు ఒడ్డున సూర్యం మాష్టారి ఇల్లు.

ఒద్దనుకుంటూనే అడుగులు అటు వేశాడు. ఎందుకో సూర్యం మాష్టార్ని చూడాలంటే జంకు..ఆయన. కొన్నాళ్లు స్కూలు మాష్టారు, కొన్నాళ్ళు పత్రికలో పనిచేశారు. చెయ్యి తిరిగిన గొప్ప జర్నలిస్టు. మంచి విమర్శలు రాసేవారు. బాధ్యతలకు, అప్పులకు సత్యనారాయణపురంలో ఇల్లు అమ్ముకుని, బంధువులకు, పరామర్శలకు, ఆడంబరాలకు దూరంగా ఇక్కడ బ్రతుకుతున్నారు. ఆయన గురించి ఎవరూ ఆలోచించకపోదురు, అది బాధ్యత అవుతుంది కాబట్టి... కానీ, ఆయన గురించిన ఒక రసవత్తరమైన సబ్జెక్టు ఆయన జ్ఞాపకాలను సజీవంగా ఉంచగలిగింది. అదే ఆయన రెండవ భార్యగానో మరేదో రకంగానో చలామణి అవుతున్న అందమైన కుమారి.

కొన్ని గొప్పతనాలు చాలా విచిత్రంగా ఉత్సుకత కలిగించే విషయాల మధ్య కప్పడిపోతాయి. విలువలు జనం ఇచ్చేవే మరి.

అందుకే

మాష్టారి గొప్పతనం, మంచితనం, విజ్ఞానం, కొంచెం ఆత్మస్థైర్యం బిడ్డలవల్ల, బాధ్యతలవల్ల కలిగిన గౌరవించగలిగిన దుఃఖం మొత్తం ఇదంతా 'కుమారి' అనే ఒక గొప్ప మెరుపుల తుఫాను మధ్య చిక్కడిపోయి గుర్తించబడవు.

అందుకే మాష్టారంటే ఇష్టమున్న చాలా మందికి ఏదో ఇబ్బంది ఆ ఇంట్లో అడుగు పెట్టాలంటే...

"అయినా, ఆ మాష్టారుకు బుద్ధిలేదు... ఆ పిల్ల జీవితంలో దెబ్బ తినిందనో మరేదో అయిందనో ఈ వయస్సులో అంత అందమైన పిల్లను ఆదరించడమేమిటి, కొంగున నిప్పు కట్టుకోవడం కాకపోతే?!" హితులు, మిత్రులు, మాష్టారి ఫాన్స్ ఏదో ఒక వంకన రోజూ ఆయనను ఈ రకంగా తల్చుకుంటారు మరి.

ఆలోచిస్తూ, 'ఒద్దు' అనుకుంటూనే అటు అడుగువేశాడు విశ్వం.

వెదురు, రెల్లుతో అల్లిన విశాలమైన పాక, చుట్టూ బంతి, కరివేపాకు, మందారాలు, వాకిట్లో ముగ్గు, లాంతరు దీపం.... ఇదంతా కాదు అసలు వర్ణన అంటే... శుభ్రత.... ఏదో పరిశుభ్రత. అదీ ఆ ఇంట్లో అనిపించేదీ, కనిపించేదీ.

"మాష్టారూ!" మెల్లిగా తలుపు తట్టాడు... ఇత్తడి మువ్వలు ఘల్లుమన్నాయి.

"రండి..." నవ్వుతూ బుడ్డిదీపం తుడుస్తూ ఆహ్వానించింది ఆ అమ్మాయి. తళుక్కున మెరిసే కళ్లు, బుగ్గన సొట్ట, పెదవిమీద తేనెరంగు పుట్టుమచ్చ.... అలా వుంటే సాముద్రిక శాస్త్రంలో...

"లోపలికి రండి!" హాయి అయిన ఆహ్వానం ఆలోచనలను ఆపేసింది.

"మాష్టారూ..." నసుగుతూ అన్నాడు.

పాత పెట్టెలు వరుసగా పెట్టి, పైన చీరలతో కుట్టిన బొంత పరచివుంది. అదే సోఫాసెట్టు... హాయిగానే వుంది మరి.

"మాష్టారు స్నానం చేస్తున్నారు. కూర్చోండి..." మజ్జిగ తెచ్చింది.

"సారీ! పాలు లేవు." చేత్తో కొంగు తుడుచుకుంటూ అన్నది.

'పరవాలేదు-' అన్నట్లు తల సారించాడతను.

పక్కన చిన్న వంటగది. ఈ గది... అంతే ఇల్లంతా... ఒక పక్కనమాత్రం మాష్టారి పుస్తకాలు చాలా వున్నాయి.

"పుస్తకాలేనా! ఇవన్నీ పాడైపోతాయని భయమండీ... చంటిపిల్లల్లా చూడాలి... కెమికల్స్ అంటే మాష్టారికి ఎలర్జీ, అందుకనే కలరా వుండల పొడి, ఏవో మూలికలు వదేస్తారు..." చాలా ఏళ్లుగా తెలిసినట్టు మాట్లాడేస్తోంది ఆ అమ్మాయి.

కొంతమంది పరిచయమే పరాయితనాన్ని హరిస్తుంది.

ఈ స్థలం ఆమెదే... గవర్నమెంటు ఉద్యోగి అయిన ఆమె భర్త కట్నం గొడవల్లో నానా హింసాపెట్టి ఆమెను వదిలించుకున్నాడు. ఆ తరవాత చాలా చాలా జరిగాయి. మాష్టారి దగ్గర హాయిగా ఉంది. నవ్వుతూ చెప్తోంది కుమారి మాష్టరు వచ్చేటప్పటికి.

"నాకూ కుమారి ఆదరణ హాయిగానే వుంది విశ్వం! ఒప్పుకోవాలి. జీవితమంతా నా బాధ్యతలు, బరువులు, బాధలు గుర్తు చేసే జనమే కానీ, నా కోసరం, నా గురించి ఆలోచించొచ్చు అన్న ఆలోచనే లేదయ్యా నాకూ, నా వారికీ కూడా! అది తెలియడానికి కుమారి కావాల్సి వచ్చింది, ఇంత జీవిని అనుకునే నాకు..." నవ్వారు మాష్టరు బట్టతల తుడుచుకుంటూ.

ఏదో రమ్యత, ఆ వాతావరణంలో ఇది అని చెప్పలేనిది! చాలా మాట్లాడారు మాష్టారు. ఆయనకు పెన్షన్ వస్తోంది. కుమారి నగలు అమ్మి బ్యాంకులో వేసింది.

"అవసరాలు తగ్గించుకుంటే బాధలు కూడా తగ్గుతాయేమోనండీ! పరాయివాళ్లతో పోటీ పడి, మనం మన జీవితం చాలా గొప్పది అని మర్చిపోతాం. నా పాత సంసారంలో అది ఎంతో అనుభవం నాకు. ఇవ్వాళ రేషన్ బియ్యం బావుండవనిపిస్తే రవ్వ పట్టించి, దిబ్బరొట్టి కాల్చుకుని, తలా ఒక ముక్క తినేస్తాం.... సజ్జరొట్టి, రాగిగంజి గొప్ప ఆహారం – సరిపెట్టుకోగలిగితే...."

"మరి ఆరోగ్యం అనీ" విశ్వం భార్య కల్తీ వస్తువుల మీద, విటమిన్లు బలమైన ఆహారం మీద ఇచ్చే లెక్చర్లు గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ అన్నాడు.

"అనారోగ్యమా! అది సహం వాతావరణం మీద ఆధారపడుతుంది. మిగతా సహం తోచక కొందరూ, లగ్జరీ అని కొందరూ తెచ్చుకుంటారు. మన శరీరం మనం

చెప్పిన మాట వినాలయ్యా! అది మన లోపలి వ్యక్తికి ఒక ఆయుధం అంతే! అరవై మూడేళ్ళు ఎలా వున్నాను నేనూ!" గలగలా నవ్వారు మాష్టారు.

వెన్నెల్లో చంద్ర కాంతలు ఆరుబయట తెల్ల దుప్పటి వేసిన మంచం మీద విశ్వమూ, మాష్టారూ. ఆవిడ ఎదురుగా గుమ్మానికి ఆనుకుని కొసరి గొసరి ఉల్లికారంతో సజ్జరొట్టెలు వడ్డిస్తూ, తన జీవిత కథ చాలా చెప్పింది. ప్రపంచం ఆమె విషయంలో అసహ్యంగా చిత్రీకరించిన ప్రతి మలుపూ ఆమె భాషలో మరొక రకంగా రూపుదిద్దుకుంది.

"జీవితంలో మాష్టారుతో ఇలా బ్రతికే అవకాశం ఉంటుందంటే మరిన్ని బాధలు భరించేదాన్నేమో విశ్వంగారూ!" అంటూ మజ్జిగ తేవడానికి లోపలికి వెళ్ళిన ఆమెను చూస్తూ, "ఇదయ్యా జీవితం! చాలా పుస్తకాల మీద, జీవితాల మీద విమర్శలు పరామర్శలు రాశాను నేను. కానీ, నేను నేర్చుకున్నది ఇప్పుడే. జీవితం.. దీనికి కామా, ఫుల్‌స్టాపు, కొటేషన్ ఏదీ లేదు. తీరం లేని సముద్రం. దాని మీద కామెంటరీ లేదు, విశ్లేషణా లేదు, విమర్శా లేదు.

విశ్వానికి ఏదో గుండెంతా నిండిపోయిన అనుభూతి, తృప్తి...

కానీ విశ్వంలో విమర్శకుడికి ఇంకా సహజత్వం పోలేదు. అందుకే పది మందీ అనుకునే మాట–

"ఆమె ఒకవేళ వెళ్ళిపోతే..." అన్న ఆలోచన బయటపెట్టాడు.

"ఇది ఒకరకమైన దగ్గరతనం ఇచ్చిన స్నేహం. మనది అని ఏ వస్తువునన్నా, మనిషిని అన్నా అనుకోవడంలో ఏదో దాస్యం ఉందయ్యా! తెల్లవారితే, కుమారి నాకు కనబడకుండా ఇంతకన్న గొప్ప జీవితాన్ని వెతుక్కుంటూ పోతుందేమోనన్న భయం నాకు బంధనం, తద్వారా ఆమెను బంధించి అట్టే పెట్టాలన్న భయం, ఇదంతా భరించలేం. ఏమాత్రం జీవితం గురించి తెలిసినా, మాటలకు, సంకెళ్ళకు, మంత్రాలకు, నైతికమైన రూల్సుకు అందని ఏదో అద్భుతం మమ్మల్ని కలిపి వుంచుతోంది అంతే తేల్చిచెప్పేశారు.

ఆవిడ సౌందర్యం, స్నేహం, ఆవిడ నవ్వితే ముత్యాలహారం తెగినట్టు అనిపించడం, ఇవన్నీ స్వాప్నిక సందర్భనంలా ఉంది. బైట అనుభూతికి భావనలోఏదో గుండెంతా నిండిపోయిన పరిమళం తియ్యదనం హాయి అది. వాతావరణం ట్రాన్స్మిట్ చేస్తోంది."ఈ మనిషి ఆలోచనలతో వాతావరణాన్ని కంట్రోల్ చేస్తోందా?" అడిగాడు ఆశ్చర్యంగా.

"నిజం...అదేనేమో జరుగుతోంది. నేనూ అన్నీ తెలిసినదాన్నేం కాదు, విశ్వంగారూ! స్వార్థం, నాదన్న గోల చాలా చాలా అనుభవించి, పోరాడి, అరిచి, చాలా బాధలు పడ్డాను. కానీ నా బాధలకు కారణం నాకు అవగాహన లేకపోవడం అని ఎప్పుడూ అర్థం అవలేదు. మాష్టారి పరిచయంలో ప్రపంచంలో చల్లదనం, హాయి ప్రశాంతత ఉన్నాయి ఇంకా అనిపించింది. వాటిని కుంచింకుపోయిన మనస్సు దాని ముడతల మధ్య ఇముడ్చుకోలేదేమో ననిపించింది. ఇవన్నీ చుట్టూ

వాతావరణం నుంచి గ్రహించుకునే రిసీవర్ మనసువుంటే చుట్టూ వాతావరణం నుంచి సెన్సిటివ్‌గా తయారై ఏది పొందామో, అది చుట్టూ ఉండే వాతావరణంలోకి ట్రాన్స్‌మిట్ చెయ్యొచ్చు అనిపించింది. బహుశ చదివితే ఒకప్పుడు అర్థంకాని వేదాంతాలు – 'యద్భావం తద్భవతి' అంటే ఇదేనేమో ననిపిస్తున్నాయి."

ఆ అమ్మాయి మాట్లాడుతూ ఉంది. ఆ మాటలకన్నా నవ్వుతూ తృప్తిగా కూర్చున్న మాష్టారు ఆమెలో తన మేధస్సు విచ్చుకుని అక్షరాల తొడుగుతో విహంగాలవడం చూసి ఆనందిస్తున్నారంటే అది నిజం అవుతుంది.

చీకటిలో కీచురాళ్ళ రొదలో గుడ్డిదీపం వెలుగులో చమ్మలో, ఈదురుగాలి, వర్షంలో.

ఇవేవీ తెలియనట్టుగా గడిచిపోయింది కాలం. ప్రపంచం వాళ్ళిద్దరికీ అంటగట్టిన వ్యామోహం అనే జీవసమాధిలో నిర్మోహత్వాన్ని తద్వారా నిశ్చలతత్వాన్ని పొంది తాము పొందే హాయిని అందరికీ పంచగల తపస్వులు వారిద్దరు అనిపించింది విశ్వానికి.

"మహత్తరమైన అనుభవం సంభవించినప్పుడు తార్కిక జ్ఞానం, విమర్శనా బుద్ధి పనిచెయ్యవు., భావోద్వేగంలో నిమగ్నుడై చైతన్య ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోతున్న వ్యక్తి ఒక్కసారి మెరుపులా ఛేదించి మహా అవతారం దాలుస్తాడు. చచ్చి బ్రతకడం లాంటిది ఆ అనుభవం– అన్న మహా రచయిత బుచ్చిబాబు మాటలకు అర్థం అక్షరాల సందర్శించాడు విశ్వం.

అందుకే ఆ కథ రాశాడు. ఆ వ్యాఖ్యలు ముక్తాయింపుగా వాడుకున్నాడు. జరిగినదంతా విని ఆశ్చర్యపోయాడు జనార్దన్.

మేధావి కనుక విశ్వం అక్షరాల్లో అనుసరిస్తున్న ప్రక్రియను అందిపుచ్చుకోగలిగాడు.

ఆ కథను అక్షరం బీరుపోకుండా అచ్చువేశారు.

కథ అద్భుతం... అని కొన్ని వందల ఉత్తరాల మధ్య పునర్జన్మ ఎత్తినట్టున్న విశ్వానికి–

"నువ్వు నేర్చుకున్నది నిజాయితీగా, నీ అహం వరదాలు వెయ్యకుండా రాసినందుకు ఆశీస్సులు. ఈ నేర్చుకునే స్థితిలోని 'రససిద్ధి' నీకు అనుభవ మయినందుకు నాకు చాలా ఆనందంగా వుంది.

నీ కథలో కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం వెతుక్కుంటూ ప్రపంచం మీదికి విసిరేశావు. అది మంచి పద్ధతి. నాకు తోచిన జవాబు చెప్తున్నాను విను:

మనం ప్రపంచం నుంచి ఏదీ ఆశించకుండా, దూరంగా ఉండి చెయ్యగలిగిన పని చేస్తూ ఉంటే, ప్రపంచం మన పాదాక్రాంతం అవుతుంది. అదే దాస్యవిముక్తి. మన నుంచీ, మన ఆశలు, కోరికలు, కక్కుర్తుల నుంచీ మనని మనం రక్షించుకున్నప్పుడు ప్రతి వ్యక్తిలో మనని మనం దర్శించుకుంటాం. అప్పుడు

తేడాలు, బాధ్యతలు, అసహ్యతలు ఉండవు. ఇదీ నేను చెప్పగలిగిన జవాబు. ఈ నిర్మోహదర్పణంలో భ్రాంతి నుంచి కాంతిని విడిచేసి చూడగల శక్తి శాంతిని ఇస్తుంది.

కుమారి చాలా సంతోషంగా వుంది. నీ కథ చదివి ఆలోచించే ఏ ఒక్క పాఠకుడు దొరికినా, ఆ ఆనందం నాతో పంచుకోవడానికి వస్తావని ఆశిస్తూ ఆశీర్వచనాలతో–

నీ సూర్యం మాస్టారు..

ఆ ఉత్తరం చదివి తలెత్తి చూశాడు జనార్ధన్ విశ్వం వంక... ఎన్నాళ్ళైంది, అతని కన్నుల్లో నీరు ఘనీభవించి? ఎన్ని రోజులైంది ఆర్తిగా అది చెంపల్ని తాకి?!

ఆ అక్షరాల్లో నించి ఏదో శాంతి పరిమళం–

అక్కడి వాతావరణంలోకి ట్రాన్సిట్ అయిందా అనిపించింది ఆ ఇద్దరికీ.

('ఆంధ్రజ్యోతి' దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక, 1990)